

**Javaslatok diákok tudományos dolgozatainak elkészítéséhez
(A 2009. évi „Föld bolygó” pályázat tanulságai alapján)**

Tisztelt Pályázók!

Egy olyan pályázati dolgozat, melynek kiírásában szerepel a *tudományos igényesség, önálló problémafelvetés és a megoldási javaslat* saját munkára kell épülnön. Legfontosabb a *tényleges saját kutatómunka*, felmérés, adatgyűjtés, adatfeldolgozás, következtetések levonása, de fontos az *előzetes tájékozódás* is a választott témában. Arányaiiban kívánatos lenne a *kevesebb, tömörebb elméleti háttér és a több saját eredmény*.

Kerülendő a hosszú, szó szerinti szövegek bemásolása az internetről. A fontos, hasznos munkák nem feltétlenül található meg a világhálón, a *könyvtári kutatás* és a *szakemberekkel való beszélgetés* nem hagyható ki. Ha szó szerint idézünk, azt idézőjellel tegyük és közvetlenül az idézet után forrás-megjelöléssel kell ellátni. A hivatkozott műnek természetesen szerepelnie kell az irodalomjegyzékben is. A szóbeli közléseket is meg kell hivatkozni! Az irodalomjegyzék alapján a *felhasznált műveknek egyértelműen azonosíthatónak kell lenniük* (szerző, cím, kiadás éve)! Ne felejtjük: a *szakirodalmi tájékozódás munkánk megalapozásához szükséges!* Célja, hogy a számunkra fontos tudnivalókat (pl. a témánkban meglévő korábbi eredményeket) összefoglaljuk, saját szavainkkal leírjuk. Ami szükséges, azt hagyjuk ki! Minél többet idézünk szó szerint, annál kevesebb a saját munka!

A mellékletek csatolásának lehetőségét ki kell használni (pl. adatok, kérdőívek mellékelésére), ha szükséges például a korlátozott terjedelem miatt. A *képek, ábrák jobban néznek ki a szöveg között*, élvezetesebbé teszik az olvasást, nem kell lapozgatni a végére, de akkor is meg kell hivatkozni mind-egyiket a szövegben, hogy az olvasó tudja, melyik kép, ábra hová tartozik. „Csak úgy egy jó kép” nem lóghat a levegőben. Ha annyira jó egy kép vagy ábra, akkor írni kell valamit a szövegben, amit szemléltet. Lehet képes, ábrás (számozatlan) oldalakat elhelyezni a folyó szöveg között. A *képeknek, ábráknak mindig kell címet adni*, hogy önmagukban is értelmesek legyenek (mit szemléltet, mit mutat be). A képeket, ábrákat lehetőség szerint *színesben* illesszük a dolgozatba!

Szükségtelen a *terjedelem felesleges növelése* a sorköz és a betűméret növelésével, illetve egyéb trükkökkel. Rövid dolgozat is lehet jó! (Általánosan elfogadott a 12-es betűméret, normál sorköz, Times New Roman betűtípus).

Manapság egyre elterjedtebb igény, sőt, gyakran elvárás a dolgozat vagy mellékletek csatolása elektronikus formában. A csatolni kívánt anyagot feltétlenül *ellenőrizzük le* akár több számítógépen is! A mellékelt elektronikus anyagról legyen egy rövid tájékoztatás a bevezetésben (mit tartalmaz, hogy célszerű megtekinteni stb.).

Az adatok szöveges leírását vagy táblázatos halmozását ki kell váltani néhány jó *grafikkal*. Helyet spórol és érthetőbb, áttekinthetőbb lesz a dolgozat. Az összes általunk mért adat természetesen szerepelhet a mellékletben, hiszen bizonyítja, hogy elvégeztük a munkát és alátámasztja a szöveg közötti diagramokat, ábrákat.

Ne pazaroljuk a papírt egyoldalas nyomatokkal (ez környezetvédelmi, természetvédelmi pályázatoknál különösen szerencsétlen), viszont használhatunk fehér papírt, a végleges dolgozati példányt lehet nem újrahasznosított papírra nyomtatni. *Elegánsabb a dolgozat megjelenése* akár a legegyszerűbb *kötéssel* (borító és hátlap spirálozással), mint mappában vagy csak összekapcsolva, összetűzve.

Végezetül felhívom a figyelmet a *pályázati kiírás betartására* (cím, jelige, terjedelem, felhasznált irodalom pontos megjelölése), *az értékelés szempontjainak figyelembevételére* (hiszen ez alapján pontoznak) és a *tippek, lehetőségek kihasználására* (fotó, rajz, hangfelvétel, kísérlet)! *Jeligés pályázatoknál nem szabad kiderülnie a pályázók személyének és iskolájának*. Ez a pártatlan elbírálás szempontjából fontos, be nem tartása a pályázatból való kizárást vonhatja maga után.

Remélem tudtam adni néhány használható ötletet, tanácsot. További sikeres munkát és pályázatokot kívánok!

Havassy András

Budapest, 2009. április 29.